

DEL LLEGAT PAU VILA

Pau Vila amb Joan Farell a l'exposició del llegat

Tots els qui amb una certa assiduitat havíem tractat el Mestre Pau Vila i passat llargues estones conversant-hi sobre els més variats assumptes, sabem que la seva conversa era àgil, amb sortides i acudits sobtats que deixaven sorprès per la seva agudes, clarividència, finor i captació amatent del motiu que suscitava la conversa. Recordem com si fos avui mateix, el dia que parlàvem de la donació verbal que uns pocs anys enrera havia fet a la Fundació Bosch i Cardellach, de la seva important col·lecció de goigs, romanços, auques, etc. Ens deia que podríem disposar-ne immediatament després de la seva mort, però, per una d'aquelles avinenteses que encara ara no sabem com va produir-se, li vàrem demanar si podia fer-nos en vida la seva donació, puix que fent-ho d'aquesta fairsó, ell, conjuntament amb la Fundació i el poble de Sabadell, podríem compartir unes belles hores de goig i exultança. Què en treurem, els amics vostres -li dèiem nosaltres-, si en fer-nos càrrec de la donació, vós no podeu compartir amb nosaltres la satisfacció i l'agraïment de tots!

La resposta del Mestre va ser d'aquelles que deixen perplex, confós i embarrassat. Va aixecar el cap i vàrem veure com aquella carona tan estimada s'il·luminava amb un somriure entre sorneguer i afectuós i, amb mirada gojosa i amical, va contestar amatent i concís:

"Així voleu dir que "in articulo mortis" res? Teniu raó! Ja podeu endur-vos-ho tot ara mateix, si voleu".

D'aquesta fairsó tan planera la Fundació Bosch i Cardellach i la ciutat de Sabadell esdevenien possessores d'unes col·leccions com ben poques deu haver-n'hi al nostre país.

Poques setmanes després, conjuntament solemnitzàvem gojosos, l'entrega promesa i el Mestre rebia l'agraïment i l'afalac de tot Sabadell. L'exposició d'una petita, petitíssima part del material rebut ens feia entreveure que el conjunt total era molt més important del que fins llavors ens creïem. Fa mesos que un parell de membres de la Fundació s'ocupen de l'etretinguda tasca d'inventariar aquest material. A hores d'ara, deu estar acabat l'inventari dels goigs, dels quals se n'han catalogat a la

ratlla dels sis mil sis-cents.

Cal començar immediatament l'inventari de tota la resta de la donació que, com és sabut, la componen llibres valuosos, romanços, fulls de ventall, fulls de rengle, auques, fulls de soldats, cobertes de llibrets de paper de fumar, faules, personatges històrics i mitològics amb exemples escrits en català, francès i alemany, etc. etc. Creiem equivocar-nos pel cap curt, si a bell ull, aquest material encara no inventariat no ateny els deu mil i escaig, exemplars.

Però això no és pas tot. Aquesta donació en vida ha estat incrementada per un inesperat nou llegat que l'Avi Pau Vila ens tenia reservat per després del seu traspàs i del qual les seves nétes, les senyores Montserrat i Mariona Albet, ja n'han fet lliurament a la Fundació.

Aquest llegat, del qual en farem un lleu esment, està compost per uns vint-i-cinc llibres, bona part escrits per Pau Vila, un parell d'àlbums amb treballs escolars fets a l'any 1912 per alumnes de la "Fundació Horaciana d'Ensenyança". Un treball, podríem dir-ne inèdit, format per un conjunt de vuit-cents fulls mecanografiats, sobre "Barcelona i el seu Pla al llarg del temps", i diem inèdit perquè el que es va publicar, "Barcelona i la seva rogalia al llarg del temps", és una part bon xic esquifida de l'original.

La part d'aquest llegat que té un valor més afectiu i sentimental és el conjunt de nomenaments d'honor, condecoracions i obsequis que havia rebut Pau Vila en el curs dels anys. En citarem uns pocs, puix la llista es faria inacabable: pergami amb el nomenament de Membre Honorari de la Fundació Bosch i Cardellach a l'any 1964. Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona, Medalla d'Or de la Ciutat de Sabadell. Pergami dedicat pels seus antics alumnes de la Fundació Horaciana; Membre d'Honor del Centre Excursionista de Catalunya i de la Federació Catalana de Muntanyisme. Medalla amb el nomenament de Doctor Honoris Causa per les Universitats de Barcelona i de Bellaterra. Medalla d'Or i esmalts de l'Orde Andrés Bello, concedida per la República Veneçolana. Gran Creu de l'Orde de Boyacà concedida per la República de Colòmbia, distinció que sols posseeixen el Rei Joan Carles I i el Mestre Pau Vila. Medalla commemorativa, any 1951, del descobriment de les

GOIGS
TRA SE-
de la

DE NOS-
NYORA
Ajuda.

PUix que nostra Protectora
desitjav fer, y Advocada:
amparaunos, donchs, Senyora,
de la Ajuda anomenada.
Ab portents molt singulars
vostra Imatge se trobà,
una dona la portà,
no sabem de quinas parts;
senyals son particulars
de voler ser reclamada, &c.
Qui volia que eregués,
que un Tresor tan infinit,
un feix de llenya petit
encubert, portar pogués;
Reyna, lo que creyem es,
quens volgu fer Advocada, &c.
Per lo cant esta Capella
vos fundaren los Vehins,
collocantvos allí dins,
per venerarvos en ella:
teninevos per Norte, y Estrella,
que guiau nostra jornada, &c.
Als qui ab justa devoció
vos imploren humilment,
com a Mare promptament
mostrau vostra procecció:
prest demostrau set clement
à la gent desconsolada, &c.
Digau ab gran alegria
un fill de una pobre dona,
ques prengué à Vos per Patrona,
sen Catiu en Moraria:
que per Vos al novè dia
libertat li fou tornada, &c.

Diganho rancas prenyadas,
que en mitg dels dolors del part,
molt prest en menos de un quart
se son vistes deslliuradas;
es que estavan, bella Aurora,
baix vostre Manto abrigadas, &c.
Diganho vint Mariners,
que casi perduts estaven,
perque dells se apoderaven
uns Moriscos Llucifers;
que clamantvos las mullers
parà la borrasca alçada, &c.
Vostre favor conquieren
los primicis Christians,
inspirats de auxiliis fauts
en Barcelona vingueren:
Victorias sens fi tingueren
per Vos Belona Sagrada, &c.
Reclamantvos ab cries grans
Verge en gracia concebuda,
vos demanaven ajuda,
y favor contra Pagans
prest conegueren triufants
quels creu Vos advocada, &c.
Los portents que haveu obrats,
com a Mare, y Protectora,
de la Ajuda gran Senyora,
lo renom vos han donat:
baix lo qual havem fundat
vostre Imatge consagrada, &c.
O bella, y hermosa Flor,
siu llanda, y agraciada:
amparaunos donchs, Senyora,
de la Ajuda anomenada.

*V. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. OREMVS. R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.
S. Vbeniat nobis, quesumus Domine B. Virgo Maria spes nostra, & salus sitque apud Filium suum
de nostra salute sollicita, qua pro nobis Mater Christi saluifera est affecta. Per eundem, &c.*

Barcelona: En la Imprenta de JUAN PIFERRER, à la Plaza del Angel, Año 1742.

DESDENY DE UNA INGRATA.

Entre l'arbreda sombría
moguda pel ventjol
ahont poèlich rossinyol
llensa raudals de armonía;
ahont semblan brillants las gotas
que deslila la rosala.
polsa una mà enamorada
las mes carinyosas notas.

¡Mes ay! no escolta l'ingrat.
los cantars qu' ella motiva,
y desdenyosa y alliva
de un cor las ilusions mala.
Polsa altre cop lo trobayre,
mots pronuncia ab dolura;
per aumentar sa amargura,
se perden sens trigar gayre.

La lluna pert sa bellesa
lo trobador trist suspira,
polsa, y sols llensa la lira
notas de dol y tristesa.

Barcelona: Imp. de Lluís, Prímo de Sta. Catalina.

fonts del riu Orinoco, i d'altres de l'Institut d'Estudis Catalans, Assemblies d'Estudiosos, concessió premi Wallace W. Atwood, nomenament de Membre de Número de l'Ateneo Nacional de Bogotà, Membre corresponent de la Societat Geogràfica de Colòmbia, etc. etc. fins passa de mig centenar més d'obsequis, diplomes, albums amb fotografies, etc.

El nostre plorat Membre Honorari, volgut i estimat de tothom, ha correspost generosament, com queda comprovat, primer en vida i després del seu traspàs, a l'afecte que li tenia la Fundació Bosch i Cardellach, des d'aquell dia ja llunyà del seu feliç retorn a Catalunya i a la seva ciutat nadiua.

Joan Farell i Domingo
Membre de la Fundació
Bosch i Cardellach